

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 grudnia 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. odmówił Z. S. prawa do emerytury pomostowej. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że wnioskodawczyni na dzień 1 stycznia 2009 r. nie udowodniła okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, wynoszącego, co najmniej 15 lat tj. wymienionej w załączniku nr 1 lub 2 do ustawy o emeryturach pomostowych oraz nie udowodniła rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą. Organ rentowy do pracy wykonywanej w warunkach szczególnych w myśl art. 49 ustawy pomostowej nie zaliczył okresu zatrudnienia od dnia 4 września 1979 r. do dnia 20 marca 1989 r. oraz od dnia 1 stycznia 1995 r. do dnia 31 marca 2001 r., ponieważ pracodawca nie potwierdził, że ww. okresach wnioskodawczyni wykonywała pracę wymienioną w załączniku nr 1 lub 2 do ustawy o emeryturach pomostowych z dnia 19 grudnia 2008 r. Zakład przyjął staż sumaryczny wnioskodawczyni w wymiarze 36 lat, 6 m-cy i 8 dni, w tym 6 lat, 3 m-ce i 4 dni okresów nieskładkowych i 30 lat, 3 m-ce i 4 dni okresów składkowych.

(decyzja – k. 29plik II akt ZUS)

W dniu 20 grudnia 2018 r. wnioskodawczyni Z. S. złożyła od powyższej decyzji odwołanie uznając ją za krzywdzącą i wnosząc o jej zmianę. W uzasadnieniu wnioskodawczyni podniosła, że pracowała w warunkach szczególnych w okresach: od dnia 4 września 1979 r. do dnia 20 marca 1989 r. oraz od dnia 1 stycznia 1995 r. do dnia 31 marca 2001 r.

(odwołanie – k. 3)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podnosząc argumenty tożsame jak w zaskarżonej decyzji.

(odpowiedź na odwołanie – k. 4 – 5)

Na rozprawie w 21 maja 2018 r. pełnomocnik wnioskodawczyni poparł odwołanie, pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania. Wnioskodawczyni oświadczyła, że nadal nie rozwiązała stosunku pracy.

(stanowiska stron – e protokół (...):03:14 – 00:04:48 – płyta CD k. 18)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Z. S. urodziła się w dniu (...)

(okoliczności bezsporne; wniosek – k. 1 – 4 plik II akt ZUS)

W dniu 7 listopada 2017 r. Z. S. złożyła wniosek o emeryturę pomostową. Wnioskodawczyni oświadczyła, że pozostaje w stosunku pracy oraz, że po dniu 31 grudnia 2008 roku nie wykonywała pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze.

(okoliczności bezsporne; wniosek – k. 1 – 4 plik II akt ZUS)

Z. S. w okresie od dnia 4 września 1979 r. do dnia 31 marca 2001 r. była zatrudniona w (...) S.A. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku maszynista maszyn i urządzeń tytoniowych. W świadectwach wykonywania pracy w warunkach szczególnych zakład pracy wskazał, że wnioskodawczyni w okresach: od dnia 4 września 1979 r. do dnia 20 marca 1989 r. oraz od dnia 1 stycznia 1995 r. do dnia 31 marca 2001 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywała prace w przemyśle tytoniowym polegające na: obsłudze maszyn i urządzeń produkujących wyroby tytoniowe na stanowiskach: maszynisty maszyn i urządzeń tytoniowych - wykaz A dział X poz. 3 pkt.09 rozporządzenia RM z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych

w szczególnych warunkach (Dz.U. z 1983r., Nr 8 poz.43 ze zm.) oraz zarządzenia nr 16 (...) z dnia 31 marca 1988 roku (NL 144-16/88).

(świadczenie pracy – k. 11, świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych – k.13-14 plik II akt ZUS)

W okresie od dnia 15 maja 1999 r. do dnia 11 sierpnia 1999 r. Z. S. była zatrudniona w (...) SA w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku przedstawiciela handlowego.

(świadczenie – k. 15 plik II akt ZUS)

W okresie od dnia 22 kwietnia 2002 r. do dnia 15 lipca 2002 r. była zatrudniona w PPHU (...) w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku pomoc szwalni.

(świadczenie – k. 16 plik II akt ZUS)

Ubezpieczona jest zatrudniona w (...) Sp. z o. o. od dnia 14 stycznia 2003 r. do dnia dzisiejszego na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony na stanowisku pracownika produkcji.

(zaświadczenie – k. 30 akt ZUS)

Z. S. legitymuje się stażem sumarycznym w wymiarze 36 lat, 6 m-cy i 8 dni, w tym 6 lat, 3 m-ce i 4 dni okresów nieskładkowych i 30 lat, 3 m-ce i 4 dni okresów składkowych.

(okoliczności bezsporne)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje i dokonał następującej oceny materiału dowodowego:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 664 ze zm.) prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1. urodził się po dniu 31 grudnia 1948 roku;
2. ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
3. osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
4. ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
5. przed dniem 1 stycznia 1999 roku wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;
6. po dniu 31 grudnia 2008 roku wykonywał prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
7. nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Prawo do emerytury pomostowej zgodnie z art. 49 ustawy o emeryturach pomostowej przysługuje również osobie, która:

1) po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;

2) spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;

3) w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Warunkiem skutecznego ubiegania się o emeryturę pomostową w świetle wykładni językowej art. 4 i art. 49 ustawy z 2008 r. o emeryturach pomostowych, jest legitymowanie się określonym stażem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych lub dotychczasowych przepisów) oraz kontynuowanie pracy w tych warunkach po wejściu w życie ustawy, a więc po dniu

1 stycznia 2009 r. ***W przypadku, kiedy osoba ubiegająca się o to świadczenie nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy "szczególnej" według poprzednio obowiązujących przepisów, może nabyć prawo do "nowego" świadczenia jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy (okres prac) można kwalifikować jako prace w warunkach szczególnych w rozumieniu dziś obowiązujących przepisów (art. 3 ust. 1 ustawy) lub o szczególnym charakterze (art. 3 ust. 3 ustawy).*** Innymi słowy brak jest podstaw prawnych do przyznania emerytury pomostowej ubezpieczonemu, którego dotychczasowy okres pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, dziś nie może być tak kwalifikowany (por. wyroku Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2012 r., sygn. akt II UK 164/11, wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 2 kwietnia 2014 r., III AUa 2302/13).

Z oświadczenia wnioskodawczynie zawartego we wniosku o emeryturę pomostową wynika, że po 31 grudnia 2008r. nie wykonywała on pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, a zatem nie spełniła przesłanki wskazanej w art. 4 pkt 6 ustawy o emeryturach pomostowych. Okoliczność ta była zatem w sprawie bezsporna.

W takiej sytuacji uprawnień do emerytury wnioskodawczynie należy poszukiwać w art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych. Prawo wnioskodawczynie do emerytury pomostowej zależy zatem od spełnienia warunków określonych w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12 ustawy oraz posiadania na dzień 1 stycznia 2009r. wymaganego co najmniej 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy.

Należy podkreślić, iż jedynie łączne spełnienie wszystkich przesłanek uprawnia do uzyskania prawa do wcześniejszej emerytury (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi, III AUa 1664/12). Innymi słowy nie spełnienie jednej z przesłanek wymienionych w art. 4 cytowanej ustawy pozbawia wnioskodawczynię prawa do emerytury pomostowej.

W niniejszym postępowaniu niesporne było, iż wnioskodawczynie, która wiek 55 lat osiągnęła w dniu 24 sierpnia 2017 r. r. udowodniła 36 lat, 6 miesięcy i 8 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Organ rentowy wskazał, iż wnioskodawczynie nie spełniła warunków określonych w art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych, ponieważ nie udowodniła okresu pracy w warunkach szczególnych wynoszącego, co najmniej 15 lat w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 oraz nie rozwiązała stosunku pracy z pracodawcą.

Niespornym jest, że wnioskodawczynie nadal pozostaje w stosunku pracy w (...) Sp. z o. o.. Tym samym już tylko z tego powodu nie mogła uzyskać prawa do emerytury pomostowej. Zgodnie bowiem z regulacją przywołanego na wstępie przepisu art. 4 pkt 7 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r., jednym z koniecznych warunków nabycia prawa do emerytury pomostowej jest rozwiązanie stosunku pracy. Z uwagi na brak spełnienia przesłanki z art. 4 pkt 7 odwołanie nie mogło zostać uwzględnione. Jak już wskazano wyżej, jedynie łączne spełnienie wszystkich przesłanek określonych w art. 4 lub 49 ustawy o emeryturach pomostowych warunkuje przyznanie świadczenia. Z uwagi na pozostawanie wnioskodawczynie w zatrudnieniu brak było podstaw do zmiany decyzji organu rentowego. W tej sytuacji zbędnym było badanie ziszczenia się pozostałych wymogów warunkujących nabycie prawa do spornego świadczenia, tj. okresu

pracy w warunkach szczególnych wynoszącego co najmniej 15 lat. Wobec powyższego Sąd oddalił wnioski dowodowe odwołującej zmierzające do wykazania okresu 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Na marginesie wskazać jednak należy, że okoliczność, czy wnioskodawczyni legitymuje się 15 – letnim okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 32 i 33 ustawy emerytalnej pozostaje jednakże bez znaczenia w przedmiotowej sprawie, gdyż tak jak już wyżej wskazano w związku z tym, że skarżąca po dniu 31 grudnia 2008 roku nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze jej uprawnień do emerytury należy poszukiwać w art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych. Skarżąca na dzień 1 stycznia 2009r. musi zatem legitymować się co najmniej 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Praca wnioskodawczyni w okresach: od dnia 4 września 1979 r. do dnia 20 marca 1989 r. oraz od dnia 1 stycznia 1995 r. do dnia 31 marca 2001 r. przy obsłudze maszyn i urządzeń produkujących wyroby tytoniowe na stanowiskach: maszynisty maszyn i urządzeń tytoniowych - wykaz A dział X poz. 3 pkt.09 rozporządzenia RM z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach (Dz.U. z 1983r., Nr 8 poz.43 ze zm.) oraz zarządzenia nr 16 (...) z dnia 31 marca 1988 roku (NL 144-16/88) może być uznana ewentualnie za pracę w szczególnych warunkach jedynie w rozumieniu ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Nie jest to jednak wystarczające do uznania jej za pracę w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Zakres przedmiotowy prac zaliczanych przez ustawodawcę do prac w szczególnych warunkach w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach pomostowych jest węższy niż ten określony w przepisach ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Celem ustawy o emeryturach pomostowych była bowiem likwidacja możliwości wcześniejszego przechodzenia na emeryturę przez niektóre grupy zawodowe. Ustawodawca uznał, że wprowadzone w 1983 r. przepisy regulujące te kwestie (w szczególności rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.) przewidują zbyt szeroką grupę uprawnionych do wcześniejszych świadczeń emerytalnych i niezbędna jest konsekwentna realizacja założeń reformy systemu ubezpieczeń społecznych, co do stopniowej likwidacji możliwości wcześniejszego przejścia na emeryturę. W wyniku reformy systemu ubezpieczeń społecznych, zgodnie z regulacjami zawartymi w ustawie z dnia

17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2017 roku poz.1383 ze zm.), ulegała stopniowej likwidacji możliwość wcześniejszego przejścia na emeryturę. Zatem nie wszystkie osoby korzystające w starym systemie emerytalnym z obniżonego wieku emerytalnego będą mogły skorzystać z emerytur pomostowych.

Podkreślić należy, że prawo do emerytury pomostowej jest ściśle związane z szybszą utratą zdolności do zarobkowania z uwagi na szczególne warunki lub szczególny charakter pracy. Praca taka, świadczona stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, przyczynia się do szybszego obniżenia wydolności organizmu, stąd też wykonująca ją osoba ma prawo do emerytury wcześniej niż inni ubezpieczeni. Prawo to stanowi przywilej i odstępstwo od zasady powszechnego wieku emerytalnego, a zatem regulujące je przepisy należy wykładać w sposób gwarantujący zachowanie celu uzasadniającego to odstępstwo.

Podzielając takie rozumienie przepisów ustawy o emeryturach pomostowych, należy stwierdzić, że ustawodawca w załącznikach nr 1 i 2 w sposób ścisły i wyczerpujący uregulował rodzaje prac wykonywanych w szczególnych warunkach i o szczególnym charakterze. Oznacza to, że wymienione w nim prace stanowią katalog zamknięty i tym samym wyłącznie wykonywanie tych prac uprawnia do nabycia emerytury pomostowej.

Wśród prac wymienionych przez ustawodawcę w załączniku nr 1 oraz nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych jako prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie ma prac wykonywanych przez skarżącą tj. maszynisty maszyn i urządzeń tytoniowych. Wyklucza to możliwość zaliczenia skarżącą do szczególnego stażu pracy okresów zatrudnienia w (...) Wytwórni (...) od dnia 4 września 1979 r. do dnia 20 marca 1989 r. oraz od dnia 1 stycznia 1995 r. do dnia 31 marca 2001 r. Zatem także i tych względów wniosek odwołującej o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków na okoliczność pracy w warunkach szczególnych w tym okresie – nie zasługiwał na uwzględnienie.

Skoro zaś prace jakie wykonywała wnioskodawczynie nie zostały obecnie wymienione ani w załączniku Nr 1 ani Nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych, to nie przysługuje jej prawo do tego świadczenia.

Powyższe sprawia, iż wnioskodawczynie nie wykazała co najmniej 15 - letniego okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych oraz nie rozwiązała stosunku pracy, a tym samym nie nabyła prawa do emerytury pomostowej.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy uznając odwołanie za nieuzasadnione, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawczynie.

25.06.2018 r.